

BTW EN TOEPASSING MEDECONTRACTANT

Toepassing:

Werken in onroerende staat, uitgevoerd door een BTW belastingplichtige.

Definitie:

Laat u werken uitvoeren in onroerende staat (bouwen, verbouwen, afwerken, inrichten, herstellen, onderhouden, reinigen, afbreken), dan is de leveranciers verplicht gebruik te maken van het principe van 'verlegging van heffing' en dient de medecontract de btw naar zijn aangifte te verleggen. Hij mag bijgevolg geen BTW op de factuur vermelden of in rekening brengen, maar moet wel volgende vermelding op de factuur zetten: "Belasting te voldoen door de medecontractant, koninklijk besluit nr. 1, art. 20"

Indien roerende goederen worden geleverd en geïncorporeerd worden in het onroerend goed, is de verlegging ook van toepassing.

Hierbij is het niet van belang of de leverancier een geregistreerd aannemer is of niet.

*Bronnen: K.B. nr. 1, art 20
Wet van 4 augustus 1978*

Voorbeeld:

U laat een vloer leggen in uw bedrijfsgebouw (2.000 euro excl BTW)

De leverancier mag dan geen BTW in rekening brengen en factureert u 2.000 euro in plaats van 2.000 + 21% BTW.

U krijgt deze factuur waarop staat vermeld "Belasting te voldoen door de medecontractant, koninklijk besluit nr. 1, art. 20". U dient in uw BTW aangifte deze 21% aan te geven en tegelijkertijd terug te vragen. Op deze manier dient u de BTW niet meer voor te schieten. (betalen aan de leverancier en pas in uw eerstvolgende aangifte terugvragen)

Welke handelingen:

1. bouwen, verbouwen, afwerken, inrichten, herstellen, onderhouden, reinigen en afbreken van een onroerend goed of een deel ervan
2. levering met plaatsing van een roerend goed dat door die plaatsing onroerend uit zijn aard wordt
3. levering met plaatsing van :
 - o centrale verwarming, airconditioning
 - o sanitaire installatie
 - o elektrische installatie
 - o elektrische belinstallaties, alarmtoestellen, huistelefoon
 - o ingebouwde kasten, ingerichte keukens
 - o luiken, rolluiken aan de buitenkant van een gebouw
 - o wandbekleding, vloerbekleding
4. plaatsen, herstellen, onderhouden en reinigen van onder 3. bedoelde goederen.

Opgelet:

Installatie van een keuken:

Het systeem van medecontractant is van toepassing op de keuken kasten, de gootsteen en de dampkap maar is niet van toepassing op de levering en de plaatsing van de keukentoestellen zelf, zoals de ingebouwde koelkast, vaatwasmachine, oven, enz. ... Voor deze goederen dient er 21 % BTW op de factuur aangerekend te worden, die dan eventueel in aftrek kan worden genomen via de normale regeling.

Ook zonder toepassing van het principe van medecontractant:

het plaatsen van luiken, gordijnen, rolgordijnen, enz. aan de binnenkant van het gebouw, verhuur van stellingen aan een aannemer, koeltoonbank, spiegels, kapstokken, hangkasten, hangklokken, podiums, enz.

Gemengd gebruik:

Indien uw werken laat uitvoeren aan het dak van uw woning waarin u uw beroepsactiviteit uitoefent, dan is er sprake van gemengd gebruik.

Hulpmiddel:

Privé gebruik	werken aan	medecontractant	6%**	12%**
>50%	privédeel	nee	ja	ja
	beroepsdeel	ja (100% aftrekbaar)	nee	nee
	totaal gebouw	ja (op totaal bedrag)	ja	ja
<50%	privédeel	nee	ja	nee
	beroepsdeel	ja	nee	nee
	totaal gebouw	ja	ja (*)	nee

(*) De 6% is wel enkel van toepassing op het privé gedeelte.
 Bijgevolg moet er een opsplitsing gemaakt worden op de factuur.
 (**) 6% of 12% is enkel van toepassing als aan alle voorwaarden zijn voldaan. 12% is bijvoorbeeld van toepassing op sociale woningen

Volledige tekst - Aanschrijving nr. 3 dd. 01.02.1979

Tip: gebruik de toetsen 'Ctrl' + 'f' om een trefwoord terug te vinden.

[Home](#) > Aanschrijving nr. 3 dd. 01.02.1979

AANSCHRIJVING 79/003

Aanschrijving nr. 3 dd. 01.02.1979

Maatregelen tot voldoening van de belasting

Verlegging van de heffing

Artikel 17bis (oud) en artikel 20 (nieuw) van KB 1.

Inleiding

1. Deze aanschrijving verstrekt toelichtingen betreffende wat is bepaald in het koninklijk besluit van 9 oktober 1978 (Belgisch Staatsblad van 13 oktober 1978; aanschr. nr. 32 van 20 oktober 1978) dat een artikel 17bis invoegt in het koninklijk besluit nr. 1, van 23 juli 1969, dat op 1 januari 1993 werd vervangen door artikel 20 van het koninklijk besluit nr. 1 van 29 december 1992 met betrekking tot de regeling voor de voldoening van de belasting over de toegevoegde waarde.

2. De belastingplichtige, die voor de toepassing van de belasting over de toegevoegde waarde periodieke aangiften indient, is ingevolge artikel 50, § 1, 4°, (oud) of 51, § 1, 1° (nieuw) van het Wetboek gehouden de verschuldigde belasting te voldoen binnen de termijn die voor de indiening van genoemde aangiften is bepaald. Die verschuldigde belasting is normaal het verschil tussen het bedrag van de belasting die de belastingplichtige aan zijn medecontractanten moet in rekening brengen en het bedrag van de belasting die hem door leveranciers of dienstverrichters in rekening werd gebracht of die ter zake van invoer door hem werd betaald.

3. De regeling ingesteld bij artikel 17bis van het koninklijk besluit nr. 1 (oud) of artikel 20 van het koninklijk besluit nr. 1 (nieuw) wijkt van deze beschikking af in zoverre dat zij thans aan de medecontractant van de leverancier van goederen of van de dienstverrichter de verplichting oplegt zelf de belasting te voldoen wanneer :

1° die medecontractant een belastingplichtige is die voor de voldoening van de BTW periodieke BTW-aangiften indient;

2° de verrichte handelingen behoren tot die omschreven in § 2 van het genoemde artikel 17bis (oud) of 20 (nieuw);

3° de geleverde goederen en diensten door de medecontractant worden gebruikt in het kader van zijn economische activiteit.

4. Op die wijze wordt voor de voldoening van de belasting de medecontractant in de plaats gesteld van de leverancier van goederen of van de dienstverrichter.

5. De omstandigheid, bovendien, dat de leverancier van de goederen of de dienstverrichter al dan niet als aannemer geregistreerd is voor de toepassing van artikel 400 van het Wetboek op de inkomstenbelastingen (1992) en van artikel 30bis van de wet van 27 juni 1969, tot wijziging van de besluit-wet van 28 december 1944, betreffende de sociale zekerheid der werknemers, heeft geen enkele invloed op de toepassing van de door artikel 20 (nieuw) van het koninklijk besluit nr. 1 ingevoerde regeling.

6. Onder de voorwaarden bepaald in deze aanschrijving vervangt artikel 17bis van het koninklijk besluit nr. 1 (oud) of artikel 20 van het koninklijk besluit nr. 1 (nieuw) de gewone wijze voor de voldoening van de belasting door een stelsel van verlegging van de heffing : de medecontractant van de leverancier van goederen of van de dienstverrichter is zelf gehouden tot de voldoening van de belasting.

1ste Afdeling : Bedoelde belastingplichtigen.

7. Voor de toepassing van het artikel 17bis van het koninklijk besluit nr. 1 (oud) of artikel 20 van het koninklijk besluit nr. 1 (nieuw) moet de medecontractant van de leverancier van goederen of van de dienstverrichter een belastingplichtige zijn die op het stuk van de BTW maand- of kwartaalaangiften indient.

8. Worden dus niet bedoeld :

1° de aan de in artikel 56, § 2 van het W.BTW bedoelde regeling van belastingvrijstelling onderworpen belastingplichtigen;

2° de landbouwondernemers onderworpen aan de bijzondere regeling van artikel 57 van het Wetboek;

3° de in het buitenland gevestigde belastingplichtigen die in België geen vaste inrichting noch een aansprakelijk

vertegenwoordiger hebben;

4° de belastingplichtigen die door een administratieve beslissing ontheven zijn van de verplichting aangiften in te dienen.

9. Bovendien is de nieuwe regeling slechts van toepassing voor zover de leverancier van goederen of de dienstverrichter handelingen verricht die bedoeld zijn in § 2 van het artikel 17bis (oud) of artikel 20 (nieuw) van het koninklijk besluit nr. 1 (z. nr. 12). Zo niet, blijft de gewone regeling voor de voldoening van de belasting toepasselijk.

10. Tenslotte vereist de zin van de ingestelde regeling dat de goederen en diensten, die ingevolge de handelingen omschreven in § 2 van het artikel 17bis (oud) of artikel 20 (nieuw) worden geleverd, door de medecontractant van de leverancier van goederen of van de dienstverrichter geheel of gedeeltelijk worden gebruikt in de uitoefening van zijn economische activiteit waarvoor hij, geheel of gedeeltelijk, gehouden is tot het indienen van periodieke aangiften.

11. Indien dus een bakker een woonhuis laat oprichten dat hij tegelijkertijd bestemd voor de uitoefening van zijn werkzaamheid als belastingplichtige en zijn privé-gebruik moet de aannemer van de bouwwerken geen enkele BTW aan zijn medecontractant in rekening brengen; alleen deze laatste is gehouden de totale verschuldigde belasting te voldoen.

De oplossing zou anders zijn zo de woning enkel bestemd is voor privé-gebruik : in dat geval moet de betrokken aannemer conform de normale regeling de BTW in rekening brengen op een factuur die hij voor het vaststellen van de geleverde diensten gehouden is uit te reiken.

Afdeling 2 : Bedoelde handelingen.

12. Naar luid van het artikel 17bis, § 2 (oud) of artikel 20, § 2 (nieuw), van het koninklijk besluit nr. 1, wordt bedoeld alle werk in onroerende staat in de zin van artikel 19, § 2, van het Wetboek.

Worden eveneens bedoeld, in de mate dat zij geen werk in onroerende staat zijn :

1° iedere handeling die tot voorwerp heeft zowel de levering als de aanhechting aan een gebouw :

a) van de bestanddelen of een gedeelte van de bestanddelen van een installatie voor centrale verwarming of airconditioning, daaronder begrepen de branders, de reservoirs en de regel- en controletuistellen verbonden aan de ketels of aan de radiatoren;

b) van de bestanddelen of een gedeelte van de bestanddelen van een sanitaire installatie van een gebouw en, meer algemeen, van al de vaste toestellen voor sanitair of hygiënisch gebruik aangesloten op een waterleiding of een riool;

c) van de bestanddelen of een gedeelte van de bestanddelen van een elektrische installatie van een gebouw, met uitzondering van toestellen voor de verlichting en van lampen;

d) van de bestanddelen of een gedeelte van de bestanddelen van een elektrische belinstallatie, van brandalarmtoestellen, van alarmtoestellen tegen diefstal en van een huistelefoon;

e) van opbergkasten, gootstenen, gootsteenkasten en meubels met ingebouwde gootsteen, wastafels en meubels met ingebouwde wasbak, zuigkappen, ventilators en luchtverversers waarmee een keuken of badkamer is uitgerust;

f) van luiken, rolluiken en rolgordijnen die aan de buitenkant van het gebouw worden geplaatst;

2° iedere handeling die tot voorwerp heeft zowel de levering van wandbekleding of vloerbedekking als de plaatsing ervan in een gebouw, ongeacht of die bekleding of bedekking aan het gebouw wordt vastgehecht of eenvoudig ter plaatse op maat wordt gesneden volgens de afmetingen van de te bedekken oppervlakte;

3° ieder werk dat bestaat in het aanhechten, het plaatsen, het herstellen, het onderhouden en het reinigen van goederen bedoeld in 1° of 2° hiervoor.

Wordt ook bedoeld de terbeschikkingstelling van personeel met het oog op het verrichten van een werk in onroerende staat of van een onder het 1°, het 2° of het 3° bedoelde handeling.

I. Werk in onroerende staat.

13. Voor de toepassing van het Wetboek en de ter uitvoering ervan genomen besluiten moet onder werk in onroerende staat worden verstaan alle werkzaamheden die bestaan in het bouwen, het verbouwen, het afwerken, het inrichten, het herstellen, het onderhouden, het reinigen en het afbreken, geheel of ten dele, van een uit zijn aard onroerend goed, en de handeling die erin bestaat een roerend goed te leveren en het meteen op zodanige wijze aan te brengen aan een onroerend goed dat het onroerend uit zijn aard wordt (z. art. 19, § 2, laatste lid, W.BTW).

A. Het bouwen, het verbouwen, het onderhouden, het afwerken, het inrichten, het herstellen, het reinigen en het afbreken, geheel of ten dele, van een uit zijn aard onroerend goed.

14. De hier bedoelde handelingen zijn :

1° de verschillende handelingen die bijdragen tot het oprichten van om 't even welk gebouw dat met de grond is verbonden

(woonhuis, flat, industrieel-, commercieel- of landbouwgebouw, een kunstwerk zoals een weg, een brug, een sluis, een havenkade, een rivierberm, enz.);

2° de handelingen met betrekking tot de afwerking van dergelijke bouwwerken;

3° de werken die tot doel hebben de bouwwerken in goede staat te houden, ongeacht of het gaat om grove herstellingen, om huurherstellingen of om reinigingswerken;

4° de werken die tot voorwerp hebben het aanleggen, het onderhouden en het reinigen van gronden en van alle andere uit hun aard onroerende goederen;

5° het afbreken van uit hun aard onroerende goederen.

15. Zijn namelijk bedoeld :

1° de overeenkomst waarbij een aannemer zich verbindt een gebouw geheel of gedeeltelijk op te richten. Onder gebouw wordt verstaan elk onroerend goed dat door de wetten en besluiten terzake van het kadaster als gebouw wordt aangemerkt;

2° de overeenkomst waarbij een aannemer zich voor een forfaitaire prijs verbindt tot het oprichten van een geheel afgewerkte sleutelklare woning;

3° de overeenkomst waarbij een aannemer zich verbindt tot de oprichting van de ruwbouw van een gebouw;

4° de overeenkomst waarbij een stukadoor zich verbindt de bepleistering te doen van een huis in opbouw;

5° de overeenkomst waarbij een gespecialiseerd aannemer zich verbindt de palen te heien waarop een gebouw zal worden opgericht;

6° de overeenkomst tot reiniging van een gevel waarvan de aannemingsprijs de prestaties, de leveringen van verschillende materialen en het gebruik van een stelling begrijpt;

7° de overeenkomst voor het schilderen van een gevel van een huis waarvan de aannemingsprijs de prestaties en de levering van de nodige materialen (verf, stopverf, enz.) omvat;

8° het vegen van een schoorsteen;

9° het ontstoppen van riolen, het reinigen en onderhouden van rioolputten;

10° het onderhouden en het aanleggen van een tuin, ook indien de aannemingsprijs de levering van bomen, heesters, bloemen, zaad, grint, enz. omvat, alsook het aanleggen van een boomkwekerij die deel uitmaakt van een landbouwonderneming;

11° het onderhoud van een lift, zelfs indien de aannemingsprijs de levering omvat van onderhoudsprodukten of van onderdelen die ter vervanging van gebroken of defecte onderdelen werden aangebracht;

12° het vervangen van een ruit, zelfs indien de aannemingsprijs, benevens de prestaties, de levering omvat van een ruit en andere bijkomstige materialen (stopverf, spijkers, houten latten, enz.);

13° het strooien van grint, zout en calciumchloride op de wegen;

14° het afbreken van een huis;

15° het slopen van fabriekshallen en van gashouders;

16° het vellen van bomen en het uithalen van stronken;

B. Handeling die erin bestaat een roerend goed te leveren en het meteen op zodanige wijze aan te brengen aan een onroerend goed dat het onroerend uit zijn aard wordt.

16. Voor de toepassing van artikel 19, § 2, van het Wetboek is de handeling waarbij een roerend goed wordt geleverd en op zodanige wijze aan een onroerend goed aangebracht dat het onroerend uit zijn aard wordt, eveneens een werk in onroerende staat.

17. De hier bedoelde handelingen zijn onder meer :

1° het ingraven van een reservoir;

2° het aanbrengen, door inlijving, in een zwembad van filters om het water te zuiveren;

3° het plaatsen, met inlijving in de grond, van verkeersborden;

4° het leveren en plaatsen van scheidswanden van metaal of andere grondstoffen;

5° het leveren en plaatsen van hang- en sluitwerk in gebouwen zoals sloten, spanjoletten, handvatten voor deuren en ramen, klinken, deurkrukken, brievenbussen, enz.;

6° het leveren en uitstrooien op het veld, van kalk- en andere meststoffen, enz.;

7° het verharden en onderhouden van wegen door middel van steengruis en teer.

18. De levering van een roerend goed dat niet wordt ingelijfd in een gebouw of in een ander uit zijn aard onroerend goed maar dat op eenvoudige wijze wordt vastgemaakt aan een gebouw, wordt hier niet bedoeld. Een dergelijke levering kan alleen aan de bijzondere regeling van de verlegging van de heffing onderworpen zijn wanneer ze uitdrukkelijk is aangeduid in § 2 van het artikel 17bis (oud) of artikel 20 (nieuw) van het koninklijk besluit nr. 1 (z. II, hierna).

Aldus blijven machines, toestellen en apparatuur, in het bijzonder voor industriële installaties, of voorwerpen voor dagelijks gebruik, voor normale uitrusting of versiering, in beginsel roerend, ten hoogste worden ze onroerend door bestemming. De door artikel 20 ingevoerde regeling is dus niet van toepassing op de handeling waarbij een dergelijk goed geleverd en aan een gebouw aangehecht wordt, zelfs wanneer dit aanhechten een werk in onroerende staat van geringe omvang vereist, tenzij het een handeling betreft die uitdrukkelijk bedoeld is in § 2, 1° of 2° van dit artikel 20 (nieuw).

De regeling van verlegging van de heffing is van toepassing op dergelijk werk in onroerende staat van geringe omvang wanneer het wordt verricht door een derde. Zij is eveneens toepasselijk wanneer aan het gebouw, waarin de machines, toestellen, apparatuur of voorwerpen dienen te worden geplaatst, en ter voorbereiding van die plaatsing, een meer omvangrijk werk in onroerende staat wordt verricht, door een derde of zelfs door de verkoper, zoals omvormings- of aanpassingswerk (het verstevigen van vloeren en/of muren, het slopen of hermetiseren van muren, het leggen van water-, gas- of elektriciteitsleidingen, enz.).

19. Het kan gebeuren dat een overeenkomst de levering en aanhechting omvat van goederen die een geheel uitmaken waarvan bepaalde delen onder de toepassing van artikel 17bis (oud) of artikel 20 (nieuw) vallen en andere niet. In dat geval is in beginsel de regeling van de verlegging van de heffing alleen toepasselijk op wat is bedoeld in het evengenoemde artikel en moet derhalve, de factuur worden uitgesplitst.

Ter vereenvoudiging neemt de administratie evenwel aan dat de regeling van de verlegging van de heffing op de gehele overeenkomst kan worden toegepast. Het is duidelijk dat in dat geval de betrokken partijen de verplichtingen moeten nakomen die hen door deze aanschrijving worden opgelegd (z. Afdeling 3).

II. Andere handelingen van levering en aanhechting aan een gebouw en die bedoeld zijn in artikel 17bis, § 2 (oud) of artikel 20 (nieuw) van het koninklijk besluit nr. 1.

20. Hier zijn bedoeld de handelingen waarbij een roerend goed wordt geleverd en aangehecht aan een gebouw zonder onderscheid te maken of dat goed al dan niet zijn individualiteit verliest maar ook geen werk in onroerende staat is in de zin bepaald in I hiervoor.

21. Wanneer een belastingplichtige een dergelijke handeling verricht, is hij onderworpen aan de verplichtingen opgelegd bij deze aanschrijving.

22. Onder gebouw wordt verstaan elke constructie die als zodanig wordt aangemerkt door de wetten en besluiten terzake van het kadaster.

23. In dat opzicht wordt geacht deel uit te maken van een gebouw, de aanhorigheden en de bijgebouwen van een hoofdgebouw dat wordt gebruikt in een landbouw-, een handels-, een industriële of ambachtelijke onderneming en die op zichzelf zonder dat hoofdgebouw niet als volledig kunnen worden beschouwd.

24. Zijn dus gebouwen : woonhuizen, bungalows, chalets, villa's, flats, fabrieken, werkplaatsen, hoeven, loodsen, garages, enz.

A. Centrale verwarming en airconditioning.

25. Wordt bedoeld, voor zover het geen werk in onroerende staat is, elke handeling waarbij worden geleverd en aangehecht aan een gebouw de bestanddelen of een gedeelte van de bestanddelen van een installatie voor centrale verwarming of airconditioning, daaronder begrepen de branders, de reservoirs en de regel- en controletuistellen verbonden aan de ketels of aan de radiatoren (z. art. 17bis, § 2, 1°, a, van het kon. besl. nr. 1 (oud) of art. 20, § 2, 1, a, (nieuw) van het KB nr.1).

26. Onder centrale verwarming wordt verstaan elk verwarmingssysteem dat erin bestaat warmte te verspreiden in één of meerdere lokalen door middel van verschillende toestellen verbonden aan een enige warmtebron, wat ook de aard van deze bron weze : gas, elektriciteit, zonne-energie, windenergie, enz. Zulk is het geval met een systeem, "mini-chauffage" genaamd, dat erin bestaat de warmte, voortgebracht door een speciale kachel, in verschillende kamers te verspreiden door middel van radiatoren die verbonden zijn aan die kachel.

Alhoewel ze niet strikt beantwoorden aan het begrip "centrale verwarming", gelet op het feit dat voor hun werking geen beroep wordt gedaan op een enige warmtebron, dienen sommige moderne verwarmingssystemen van woningen, ten aanzien van de toepassing van artikel 20 (nieuw) van het koninklijk besluit nr. 1 (alsook ten aanzien van de BTW-tarieven), als centrale verwarming te worden beschouwd om reden van de kenmerken die ze vertonen (algemene verspreiding van de installatie in de woning, definitief karakter van plaatsing en aanpassing aan de verwarming van de woning door de individuele of gecentraliseerde programmering van de warmtespreiding) en die ze bestemmen voor het verwarmen van de totaliteit of in ieder geval de quasi-totaliteit van de woning (ééngezinswoning of appartement, volgens het geval). Deze verwarmingssystemen kunnen, gezien hun integratie in het gebouw, er niet van worden losgemaakt in geval van verkoop of verhuur.

27. Derhalve gaat de administratie ervan uit dat, voor zover ze beantwoorden aan de verschillende voorwaarden opgesomd onder nr. 26 hierboven en, in het bijzonder, voor zover ze het verwarmen van de totaliteit of tenminste de quasi-totaliteit van de woning tot doel hebben, de hierna bedoelde installaties, voor de toepassing van de BTW- tarieven, gelijk te stellen zijn met installaties van centrale verwarming :

1° de installatie van verwarming met gas, in 't algemeen "geïntegreerde" of "modulaire" verwarming genaamd, waarvan de uitrusting (kanalisaties, convectoren, enz.) vastgehecht is aan het gebouw, wanneer voor de plaatsing van de verwarmingselementen openingen in de muren worden vereist ten einde de verbrande gassen via leidingen te laten ontsnappen, ofwel de aansluiting op een bestaande schoorsteen noodzakelijk is;

2° de installatie van integrale verwarming samengesteld uit verschillende warmte-accumulatoren met elektriciteit, geplaatst in verschillende lokalen, wanneer de werking van deze installatie automatisch geregeld wordt ofwel door één of meerdere thermostaten, ofwel door een apparaat geplaatst aan de buitenzijde van een woning, zoals een peiler, die de buitentemperatuur opmeet en het opladen van elk verwarmingsapparaat regelt in functie van deze temperatuur;

3° de installatie van integrale verwarming met elektriciteit, "gemengde verwarming" genaamd, die bestaat ofwel uit een combinatie van accumulatoren en directe radiatoren of convectoren, ofwel uit een combinatie van verwarming met accumulatoren geplaatst in de grond, de zoldering of de wanden en apparaten met directe verwarming, wanneer het gaat om apparaten met een vaste aansluiting, aan de woning vastgemaakt, en de werking van de installatie geregeld wordt door één of meerdere thermostaten ofwel door een apparaat geplaatst aan de buitenzijde van de woning;

4° de installatie van integrale verwarming met elektriciteit samengesteld uit verschillende radiatoren of andere apparaten met directe verwarming, voor zover het gaat om apparaten met een vaste aansluiting en vastgemaakt aan de woning en waarvan de temperatuur kan geregeld worden ofwel door middel van één enkele thermostaat per woning, ofwel door middel van een thermostaat geplaatst in iedere kamer en die slechts de apparaten bedient die geplaatst zijn in deze kamer;

5° de installatie van integrale verwarming met elektriciteit, gemengd of direct, voorzien van een systeem van luchtcirculatie, samengesteld uit apparaten met een vaste aansluiting en die vastgemaakt worden aan of ingelijfd worden in het gebouw. Dit type van installatie doet in grote mate beroep op kanalisaties en apparaten die zijn ingelijfd in de muren en de vloer en door dit feit trouwens onroerend uit hun aard worden.

28. Uitrustingen, welke niet het karakter vertonen van een installatie die op blijvende wijze verbonden is aan een woning, zijn uitgesloten van het verlaagd tarief in de onroerende sector. Zijn derhalve onderworpen aan het normale tarief :

1° de installatie bestaande uit verschillende directe verwarmingsapparaten met elektriciteit, doch zonder vaste aansluiting;

2° hout- of kolenkachels, aangesloten op een schouw, en meer algemeen een installatie bestaande uit individuele verwarmingstoestellen waarmee één of meerdere lokalen zijn uitgerust;

3° de individuele verwarmingstoestellen gebruikt als bijkomende verwarming (m.a.w. de toestellen geplaatst in één of meerdere lokalen voorzien van een installatie van centrale verwarming of geïntegreerde verwarming en waarvan het doel bestaat ofwel in de vervanging van deze installatie wanneer de klimatologische omstandigheden het toelaten het gebruik van deze achterwege te laten, ofwel te voorzien in een bijkomende warmtebron (bij zeer koud weder), zelfs indien deze toestellen dezelfde brandstof of dezelfde energie benutten als de installatie van centrale verwarming of de geïntegreerde verwarming die ze vervangt of aanvult.

B. Sanitaire installatie.

29. Wordt eveneens bedoeld, voor zover het geen werk in onroerende staat is, iedere handeling waarbij worden geleverd en aangehecht aan een gebouw de bestanddelen of een gedeelte van de bestanddelen van een sanitaire installatie en, meer algemeen, van al de vaste toestellen voor sanitair of hygiënisch gebruik aangesloten op een waterleiding of een riool (z. art. 17bis, § 2, 1°, b, van het kon. besl. nr. 1 (oud) of art. 20, § 2, 1°, b, van het kon. besl. nr. 1 (nieuw)).

30. Wordt eveneens bedoeld de handeling waarbij buisleidingen, kranen, pompen, gootstenen, wastafels, W.C., urinoirs, bidets,

voetbaden, badkuipen en gootstenen worden geleverd en aan een gebouw aangehecht.

31. Aangezien een warmwatertoestel zowel de badkamer als de keuken of beide tegelijk van warm water kan voorzien is de handeling waarbij zulk een toestel wordt geleverd en aangehecht aan het betrokken gebouw eveneens bedoeld, ongeacht waar dat toestel in het gebouw wordt geplaatst.

C. Elektrische installatie.

32. Wordt eveneens bedoeld, voor zover het geen werk in onroerende staat is, iedere handeling waarbij de bestanddelen of een gedeelte van de bestanddelen van een elektrische installatie, met uitzondering van toestellen voor de verlichting en van lampen, worden geleverd en aan een gebouw aangehecht (z. art. 17bis, § 2, 1°, C, van het kon. besl. nr. 1 (oud) of art. 20, § 2, 1°, c, van het kon. besl. nr. 1 (nieuw)).

33. Onder verlichtingstoestellen en lampen worden inzonderheid bedoeld hanglampen, plafondlampen, luchters, wandlampen, tafellampen, nachtlampen, bureaulampen, schemerlampen en waterdichte lampen voor vochtige ruimten, kandelaren, pianolampen, réverbères, lampen op voet, lampen voor donkere kamers en voor winkelluitstalramen, fluorescentielampen en hun houders, daaronder begrepen de starters en de ballasten, enz.

34. De uitzondering bepaald bij artikel 17bis, § 2, 1°, c, van het koninklijk besluit nr. 1 (oud) of artikel 20, § 2, 1°, c, van het koninklijk besluit nr. 1 (nieuw) is niet toepasselijk wanneer de toestellen voor de verlichting en de lampen worden geleverd en ingewerkt in het plafond of in een vals plafond.

D. Elektrische belinstallatie, brand- en alarmtoestellen, telefooninstallaties.

35. Wordt eveneens bedoeld, voor zover het geen werk in onroerende staat is, iedere handeling waarbij de bestanddelen of een gedeelte van de bestanddelen van een elektrische belinstallatie, van brandalarmtoestellen, van alarmtoestellen tegen diefstal en van een huistelefoon worden geleverd en aan een gebouw aangehecht (z. art. 17bis, § 2, 1°, d, van het kon. besl. nr. 1 (oud) of art. 20, § 2, 1°, d, van het kon. besl. nr. 1 (nieuw)).

36. Onder elektrische belinstallatie worden bedoeld de elektromagnetische inrichtingen die een hamertje doen trillen op een bel, alsook de trillers met zoemertoon of melodie, enz.

37. Onder de elementen van een brandalarmtoestel kan men citeren, de toestellen aangesloten op een waterleiding, toestellen met smeltveiligheden, toestellen met uitzettingskleppen, toestellen met elektrische weerstandgeleiders, toestellen met foto-elektrische cel, toestellen met detector, enz.

38. Onder de toestellen van een huistelefooncentrale kan men die citeren waarmee een centrale is uitgerust om tussen de verschillende vertrekken van een gebouw te kunnen telefoneren, de elektrische deuropeners en binnenposten.

E. Kasten, gootstenen, dampkappen.

39. Wordt eveneens bedoeld, voor zover het geen werk in onroerende staat is, iedere handeling waarbij worden geleverd en aan een gebouw aangehecht : opbergkasten, gootstenen, gootsteenkasten en meubels met ingebouwde gootsteen, wastafels en meubels met ingebouwde wasbak, zuigkappen, ventilators en luchtversers waarmee een keuken of badkamer is uitgerust (z. art. 17bis, § 2, 1°, e, van het kon. besl. nr. 1 (oud) of art. 20, § 2, 1°, e, van het kon. besl. nr. 1 (nieuw)).

40. De evengenoemde opsomming van goederen is beperkend. Zijn dus niet bedoeld, de handelingen waarbij een koelkast, een diepvriezer, een komfoor of een fornuis met gas of elektriciteit, een afwasmachine, een oven, een breekmachine, een wasmachine of een linnendroogkast, enz. worden geleverd en geplaatst.

41. Wanneer evenwel de levering en plaatsing van een ingerichte keuken toestellen omvat bedoeld in nr. 40 hebben de betrokkenen de keuze : ofwel wordt op het geheel van de handeling de regeling bepaald in artikel 17bis van het koninklijk besluit nr. 1 (oud) of art. 20 van het koninklijk besluit nr. 1 (nieuw) toegepast, ofwel wordt die regeling slechts toegepast op de goederen bedoeld in nr. 39 (z. terzake nr. 19).

F. Luiken, rolluiken, rolgordijnen.

42. Wordt eveneens bedoeld, voor zover het geen werk in onroerende staat is, iedere handeling waarbij luiken, rolluiken en rolgordijnen bestemd voor de buitenkant van een gebouw worden geleverd en aan een gebouw aangehecht (z. art. 17bis, § 2, 1°, f, van het kon. besl. nr. 1 (oud) of art. 20, § 2, 1°, f, van het kon. besl. nr. 1 (nieuw)).

G. Wandbekledingen en vloerbedekkingen.

43. Wordt eveneens bedoeld, voor zover het geen werk in onroerende staat is, iedere handeling waarbij een wandbekleding of vloerbedekking wordt geleverd en aan een gebouw gehecht. Hierbij is het van geen belang of die bekleding of bedekking aan het gebouw wordt vastgehecht of eenvoudig ter plaatse op maat wordt gesneden volgens de afmetingen van de te bedekken of bekleden oppervlakte (z. art. 17bis, § 2, 2°, van het kon. besl. nr. 1 (oud) of art. 20, § 2, 2° van het kon. besl. nr. 1 (nieuw)).

44. Zijn ondermeer bedoeld, de handelingen waarbij worden geleverd en geplaatst :

1° behangpapier of eender welke wandbekleding alsook het nodige materiaal om de plaatsing te doen (lijm, kalk, cement, enz.);
2° vasttapijt, balatum, linoleum of eender welke vloerbedekking, ongeacht of die bedekking is gelijmd of op een andere manier is vastgehecht of eenvoudig neergelegd. In dit laatste geval dient de vloerbedekking ter plaatse op maat te worden gesneden volgens de afmetingen van de te bedekken oppervlakte.

H. Het aanhechten, het plaatsen, het herstellen, het onderhouden en het reinigen.

45. Wordt eveneens bedoeld, voor zover het geen werk in onroerende staat is, elke handeling waarbij de goederen bedoeld in artikel 17bis, § 2, 1° en 2° (oud) of artikel 20, § 2, 1° en 2° (nieuw) van het koninklijk besluit nr. 1 worden aangehecht aan of geplaatst in een gebouw, hersteld, onderhouden of gereinigd (z. art. 17bis, § 2, 3°, van het kon. besl. nr. 1 (oud) of art. 20, § 2, 3° van het kon. besl. nr. 1 (nieuw)).

46. Worden ondermeer bedoeld, de diensten verricht door :

1° een installateur van centrale verwarming, daaronder begrepen het vegen van de schouwen, het onderhouden van de branders, het reinigen van de ketel, enz.;

2° een elektricien die een gebouw van een elektrische installatie of een elektrische belinstallatie voorziet;

3° een loodgieter die in een gebouw de sanitaire installaties plaatst of herstelt;

4° een schrijnwerker die in een gebouw de kasten van een ingerichte keuken, de luiken of de rolluiken plaatst;

5° een schilder die de buiten- of de binnenzijde van de muren van een gebouw afwast, herstelt of verft.

I. Het terbeschikking stellen van personeel.

47. Wordt ook bedoeld, de ter beschikkingstelling van personeel met het oog op het verrichten van een werk in onroerende staat of van een onder § 2 van het artikel 17bis (oud) of artikel 20 (nieuw) van het koninklijk besluit nr. 1 bedoelde handeling (z. art. 17bis, § 2, 3de lid, van het kon. besl. nr. 1 (oud) of art. 20, § 2, 3de lid van het kon. besl. nr. 1 (nieuw)).

48. Bedoeld wordt de overeenkomst waarbij een persoon leden van zijn personeel ter beschikking stelt van een ander persoon om onder de leiding van deze laatste werken en handelingen uit te voeren bedoeld in het artikel 17bis van het koninklijk besluit nr. 1 (oud) of artikel 20 van het koninklijk besluit nr. 1 (nieuw).

De personen die ter beschikking worden gesteld moeten gebonden zijn door een arbeids- of bediendencontract of door een contract dat een band van ondergeschiktheid inhoudt tegenover de persoon die ze ter beschikking stelt en ze moeten werken onder de leiding van de persoon ter wiens beschikking ze zijn gesteld.

49. Het onderscheid tussen het contract van terbeschikkingstelling van personeel en het aannemingscontract of onderaannemingscontract is soms moeilijk te maken. Evenwel is het onderzoek naar de juridische aard van de overeenkomst hier zonder belang want zowel in het ene als in het andere geval is de regeling bepaald bij het artikel 17bis van het koninklijk besluit nr. 1 (oud) of artikel 20 van het koninklijk besluit nr. 1 (nieuw) van toepassing wanneer het contract een werk in onroerende staat tot voorwerp heeft, ofwel een van de handelingen bedoeld in § 2 van het evengenoemde artikel 17bis of artikel 20 (z. nr. 12).

Afdeling 3 : De verplichtingen van de leverancier van de goederen of van de dienstverrichter.

A. Facturatie.

50. De belastingplichtige die handelingen verricht bedoeld in § 2 van het artikel 17bis van het koninklijk besluit nr. 1 (oud) of § 2 van artikel 20 van het koninklijk besluit nr. 1 (nieuw) (z. nr. 12) moet aan zijn medecontractant een factuur afleveren waarop de vermeldingen voorkomen bepaald in het artikel 2 van het koninklijk besluit nr. 1 (oud) en het artikel 2 van het koninklijk besluit nr. 23 (oud), of artikel 5, § 1 van het koninklijk besluit nr. 1 met dien verstande evenwel dat :

1° hij noch het BTW-tarief noch het bedrag van de verschuldigde belasting vermeldt;

2° hij er de volgende vermelding op plaatst : "BTW te voldoen door de medecontractant. Koninklijk besluit nr. 1, art. 17bis " of "BTW te voldoen door de medecontractant, koninklijk besluit nr. 1, art. 20" (z. kon. besl. nr. 1, art. 17bis, § 3 (oud) of art. 20, § 3 (nieuw)).

Het kan zijn dat een overeenkomst de levering en aanhechting omvat van goederen die een geheel uitmaken waarvan bepaalde delen onder de toepassing van artikel 17bis (oud) of artikel 20 (nieuw) van het koninklijk besluit nr. 1 vallen en andere niet. In dat geval is in beginsel de regeling van de verlegging van de heffing alleen toepasselijk op wat is bedoeld door artikel 17bis (oud) of artikel 20 (nieuw), zodat de factuur in de regel moet uitgesplitst worden. Ter vereenvoudiging neemt de administratie evenwel aan dat de regeling van de verlegging van de heffing op de gehele overeenkomst wordt toegepast.

Die vereenvoudiging geldt zelfs wanneer de factuur niet een globale prijs vermeldt maar afzonderlijke prijzen voor verschillende delen of bestanddelen van het geheel, waarvan sommige onder de toepassingsfeer van artikel 17bis (oud) of artikel 20 (nieuw) vallen en andere niet.

Ze mag tenslotte worden toegepast wanneer tussen dezelfde partijen een enig contract wordt gesloten en een deel van de globale prijs, of een afzonderlijke prijs, betrekking heeft op een werk in onroerende staat dat onder de regeling van de verlegging valt, en het overige deel van de globale prijs, of een andere afzonderlijke prijs, betrekking heeft op goederen die ingevolge hun plaatsing niet onroerend uit hun aard worden en niet reeds zijn bedoeld in artikel 17bis, § 2, 1° en 2° (oud) of artikel 20, § 2, 1° en 2° (nieuw) van het koninklijk besluit nr. 1 (z. BTW-REVUE, nr. 41, p. 552, nr. 712).

B. Periodieke aangifte (Regeling van toepassing vanaf 1 januari 1993).

51. De belastingplichtige die handelingen verricht bedoeld in artikel 20, § 2, mag de heffingsmaatstaven van de belasting welke zijn medecontractant dient te voldoen niet opnemen in de roosters 00 tot 03.

Die heffingsmaatstaven moeten opgenomen worden in rooster 45.

De bedragen van de uitgereikte creditnota's die betrekking hebben op de handelingen waarvan de maatstaven van heffing, ingevolge hetgeen voorafgaat, zijn opgenomen in rooster 45, moeten worden begrepen in de in het rooster 49 van de aangifte in te schrijven bedragen.

C. Betaling van de belasting.

52. De belastingplichtige die handelingen verricht bedoeld in § 2 van het artikel 17bis (oud) of artikel 20 (nieuw) van het koninklijk besluit nr. 1 (z. nr. 12), mag in geen geval de op de bedoelde handelingen verschuldigde belasting voldoen. Elke inbreuk op deze verplichting stelt hem bloot aan de sancties bepaald bij artikel 70, § 4, en eventueel artikel 73 van het Wetboek.

D. Boekhouding.

53. De belastingplichtige die handelingen verricht bedoeld in § 2 van het artikel 17bis (oud) of artikel 20 (nieuw) van het koninklijk besluit nr. 1 (z. nr. 12), moet deze opnemen in zijn boekhouding met dien verstande dat het bedrag van de verschuldigde belasting er niet mag in voorkomen. Het boek voor uitgaande facturen moet bovendien zo georganiseerd worden dat het rooster 45 van de periodieke aangifte ingevuld kan worden (het is, m.a.w., aangewezen in het boek voor uitgaande facturen een onderscheiden kolom in te lassen, bestemd om vervolledigd te worden met het bedrag van deze handelingen).

E. Jaarlijkse opgave van afnemers-belastingplichtigen.

54. De belastingplichtige die handelingen verricht bedoeld in § 2 van het artikel 17bis (oud) of artikel 20 (nieuw) van het koninklijk besluit nr. 1 (z. nr. 12), moet zijn medecontractanten opnemen in de jaarlijkse opgave van zijn afnemers-belastingplichtigen, maar niet het bedrag van de belasting in de kolom die daarvoor is bestemd.

Afdeling 4 : De verplichtingen van de medecontractant.

A. Periodieke aangifte.

55. De medecontractant voor wie een van de handelingen bedoeld in § 2 van het artikel 17bis (oud) of artikel 20 (nieuw) van het koninklijk besluit nr. 1 door een belastingplichtige werd verricht, moet de maatstaf van heffing van deze handelingen opnemen in, volgens het geval, rooster 81, 82 of 83 enerzijds, en rooster 87 anderzijds, alsmede, het bedrag van de op grond van deze handelingen verschuldigde belasting in rooster 56 van zijn periodieke aangifte met betrekking tot het tijdvak waarin de belasting verschuldigd is geworden. Iedere inbreuk op die verplichting kan de toepassing van de sancties bedoeld in artikel 70, § 1, en eventueel artikel 73 van het Wetboek tot gevolg hebben.

B. Aftrek.

56. Het bedrag van de verschuldigde belasting, opgenomen in rooster 56, mag worden afgetrokken in dezelfde periodieke

aangifte met dien verstande dat eventueel de beperkingen bepaald bij de artikelen 45 tot 49 van het Wetboek moeten worden toegepast.

57. In geen geval mag de medecontractant de belasting in aftrek brengen die de leverancier verkeerdelijk in rekening heeft gebracht op een factuur die hij heeft uitgereikt ingevolge het verrichten van een van de handelingen bedoeld in artikel 17bis, § 2 (oud) of artikel 20 (nieuw) van het koninklijk besluit nr. 1 (z. art. 3, § 3, van het kon. besl. nr. 3).

C. Betaling van de belasting.

58. De belasting verschuldigd op grond van de periodieke aangifte ingevuld conform de nrs. 51, 55 en 56 wordt voldaan op de gewone wijze en binnen de termijn bepaald voor de betaling van die belasting.

Afdeling 5 : Diverse beschikkingen.

59. De bepalingen van het artikel 17bis (oud) en artikel 20 (nieuw) van het koninklijk besluit nr. 1 zijn maatregelen ter voorkoming van fraude. Elke medeplichtigheid van de leverancier of zijn medecontractant om het naleven van deze maatregelen te omzeilen kan de toepassing van de strafrechtelijke sancties bepaald bij artikel 73 van het Wetboek tot gevolg hebben, onverminderd de administratieve geldboeten bepaald bij artikel 70 van het Wetboek.

Namens de Minister :

De Directeur-generaal,

A. LACROIX
